

2021 Xitsonga Ririmi ra le kaya Giredi 2 kotara ya 4

Mpfapfarhuto wa madyondziselo lowu pfuxetiweke

Swiletelo swa matirhiselo ya kharikhulamu leyi komisiweke ya Ririmi eka mintlawwa ya masungulo.

Xiya leswi landzelaka:

1. Kharikhulamu yi katsakanyiwile ku kongoma minongoti xidzi na vuswikoti.
2. Hinkwabyo vuswikoti byi andlariwile eka nkarhi lowu nyikiweke. Swikili na vuswikoti swi vuyelerisiwile evhikini ku langutiwile maendlelo ya tafula ra nkarhi.
3. Vundzeni byi hangalisiwile hi mavhiki.
4. Hi vhiki ro sungula hi endla leswi dyondziweke eka korata leyi hundzeke, loko xikolo xi vona swi nga ri na nkoka xi nga landzelela XIPHOKHAMA hi ku ya hi kotara.
5. Ku fanele ku va na ku hlangana ka tidyondzo hinkwato.
6. Tinhlokomhaka hinkwato ti katsakanyiwile. Migingiriko ya siku leyi pimeriwaka nkarhi yi nga endliwa nkarhi wun`wana na wun`wana esikwiini.
7. Ku hlaya swi fanele ku kongomisiwa eka leswi landzelaka: **ncarhi lowu pimiweke wa ku hlaya na ku tsala (XIPHOKHAMA)** . Switsundzuxo leswi swi katsiwile hikuva swi ti komba onge ku na ku kanganyiseka hi matwisiselo ya leswaku swi nga va swi vula yini hi Nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya na ku tsala eka XIPHOKHAMA.
 - Nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya i nkarhi lowu katsakanyiweke swinene (kwalomu ka awara yin`we) laha ku hlaya swin`we na ku tsala swin`we swi endliwa eka timinete ta15 yi tlhela yi katsiwa eka swikili leswi dyondziwa eka maendlelo ya ku hlaya swin`we na ku tsala swin`we., endzhaku, ku aka marito na swivulwa swi endliwa eka mimpfumawulo. Leswi swi teka kwalomu ka khume wa timinete. Endzhaku, ku endliwa ku hlaya hi ntlawa, laha vadyondzi va nga aviwa hi ku ya hi vuswikoti bya mahlayelo ya vona. hi nkarhi wa ku hlaya na ku tsala loku pimiweke, ku endliwa masungulo leswaku vadyondzi va kuma swikili leswi lavelakaka eka ku hlaya hi vambirhimbirhi, hi un`we un`we na ku tsala hi un`we un`we. Leswi welaka ehandle ka mpimo lowu pimiweke wa ku hlaya na ku tsala.
 - Vundzeni bya swikili na vutivi eka swiphemu swin`wana swi katsakanyiwa na swin`wana a swi ti yimeli swi ri swoxe.
8. **Swi na nkoka ku hlaya xiyenge xa 2 hikuva xi na mahungu ya madyondziselo.**
9. **Ti ATP ti fanele ku kaneriwa exikolweni leswaku ti kota ku katsakanyiwa na pholisi ya xikolo. Xik: nongonoko wa mimpfumawulo hi wona wu nga ta endla leswaku vadyondzisi va tiva leswaku hi yihi mimpfumawulo leyi va fanelaka ku yi dyondzisa evhikini.**
10. Nkarhi hinkwawo loko vadyondzi va tirha hi ntlawa, ku fanele ku va na ku siya mpfhuka exikarhi ka vadyondzi.
11. Vadyondzisi va fanele va tirhisana na vadyondzi va tigiredi leti nga hundza (loko swi koteka) ku endlela leswaku va kota ku pfala mavangwa lama nga va ka ma ri kona loko vadyondzi va cinca tigiredi.

SWILETELO SWA MAKAMBELELO:

Makambelelo ya lexikolweni:

Makambelelo ya endliwa nkarhi hinkwawo loko ku dyondzisiwa.

- . Ku kambela a swi yimi eka tidyondzo ta lehansi.
- Swi kambelwana swi fanele ku endliwa hi ntirho lowu nga dyondzisiwa ntsena.
- Xiyenge xa 4 lexi nga pfuxetiwa xi fanele ku tirhisiwa eka makamabelelo.

Pulani ya lembe ya madyondziselo - Kotara ya 4:Dyondzo: Xitsonga Ririmi Ra le Kaya. Giredi 2: 2021

Kotora ya 4	Vhiki ra 1	Vhiki ra 2	Vhiki ra 3	Vhiki ra 4	Vhiki ra 5	Vhiki ra 6	Vhiki ra 7	Vhiki ra 8	Vhiki ra 9	Vhiki ra 10
NHLOKOMHAKA YA SWIPHOKHAMA	KU YINGISELA NA KU VULAVULA Mpimohansi: 45 wa timinete (3 x watiminete) Mpimohenhla: awara yin'we hi vhiki (4 x 15 watiminete)									
VUNDZENI, MUNONGOTI, VUSWIKOTI	<ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala hi ku angarhela. Xikombiso: u vula timhaka hi ririmi ro hlamusela. U teka xiave eka minkanerisano, a ringanyeta tinhlokomhaka to kanerisana hi tona kutani a vutisa swivutiso ku kuma mahungu no nyika xiviko xa ntirho wa ntlawa lowu tirhaka na wona. U vula misawu na switekatekisano a ri karhi a tirhisa mpfumawulo wa rito na thoni leswi faneleke. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u yingisela handle ka ku kavanyeta na van'wana, a vutisa swivutiso swa ntwisiso no vula swo karhi ehenhla ka leswi a swi tweke. <ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala hi ku angarhela. Xikombiso: u vula timhaka hi ririmi ro hlamusela. U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. U teka xiave eka ku tlanga mintlangu yo hetisa swivulwa hi ku tirhisa marito. U yingisela ndzandzelelano wa swileriso leswi pfilunganeke kutani a angula ehenhla ka swona hi mfanelo. <ul style="list-style-type: none"> U vula misawu na switekatekisano a ri karhi a tirhisa mpfumawulo wa rito na thoni leswi faneleke. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u yingisela handle ka ku kavanyeta na van'wana, a vutisa swivutiso swa ntwisiso no vula swo karhi ehenhla ka leswi a swi tweke. <ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala hi ku angarhela. Xikombiso: u vula timhaka hi ririmi ro hlamusela. U tirhisa matheme yo fana na maviti, mahlawuri, maendli, masivi, mahlanganisi, hefemulo, mfungho wa xihlamalo. U twisisa no tirhisa ririmi leri faneleke ra tidyondzo to hambanahambana. U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. U teka xiave eka minkanerisano, a ringanyeta tinhlokomhaka to kanerisana hi tona kutani a vutisa swivutiso ku kuma mahungu no nyika xiviko xa ntirho wa ntlawa lowu tirhaka na wona. U teka xiave eka ku tlanga mintlangu yo hetisa swivulwa hi ku tirhisa marito. U yingisela ndzandzelelano wa swileriso leswi pfilunganeke kutani a angula ehenhla ka swona hi mfanelo. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u yingisela handle ka ku kavanyeta na van'wana, a vutisa swivutiso swa ntwisiso no vula swo karhi ehenhla ka leswi a swi tweke. <ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala hi ku angarhela. Xikombiso: u vula timhaka hi ririmi ro hlamusela. U tirhisa matheme yo fana na maviti, mahlawuri, maendli, masivi, mahlanganisi, hefemulo, mfungho wa xihlamalo. U twisisa no tirhisa ririmi leri faneleke ra tidyondzo to hambanahambana. U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. N'wana u yingisela no angula ehenhla ka xivulavuri lexi a nga xi voniki tanihi le ka riqhingho. U hlamula swivutiso swa tinhlamulo to tala a tlhela a seketela tinhlamuselo a yena, xik: Hikokwalaho ka yini u vula sweswo? 	<ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala hi ku angarhela. Xikombiso: u vula timhaka hi ririmi ro hlamusela. U tirhisa matheme yo fana na maviti, mahlawuri, maendli, masivi, mahlanganisi, hefemulo, mfungho wa xihlamalo. U twisisa no tirhisa ririmi leri faneleke ra tidyondzo to hambanahambana. U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. U yingisela ku kuma vuxokoxoko eka switori a tlhela a hlamula swivutiso eka switori a lhela a hlamula swivutiso swo tlhonthla miehleketo, xik: u ehleketa leswaku a swi ri kahle ku va a endlile? U kombisa matitwelo ya yena hi xitshuriwa a tlhela a nyika swivangelo: xik: "Swi ndzi khunguvanyisile hikuva" 	<ul style="list-style-type: none"> U teka xiave eka ku tlanga mintlangu yo hetisa swivulwa hi ku tirhisa marito. U yingisela ndzandzelelano wa swileriso leswi pfilunganeke kutani a angula ehenhla ka swona hi mfanelo. U kombisa matitwelo ya yena hi xitshuriwa a tlhela a nyika swivangelo: xik: "Swi ndzi khunguvanyisile hikuva" 				
NHLOKOMHAKA YA XIPHOKHAMA	MIMPFUMAWULO Mpimohansi: awara yin'we hi vhiki (4 x 15 wa timinete); Mpimohenhla: awara yin'we na timinete ta khume ntlanu (5 x 15 mins) Dyondzisa ro sungula switwari leswi fambaka hi swimbirhimbirhi, mimpfumawulo yimbirhi na leyi fambelanaka. Tiyisisa leswaku vadyondzi va twisisa marito lama va ma vitanaka na swona va nga kota ku ma tirhisa ku vumba swivulwa leswi twakalaka. Letela vadyondzi leswaku va peleta marito yo ka ya nga tolovelanangiki hi ku tirhisa vutivi bya vona bya ntivomarito.									

VUNDZENI, MUNONGOTI, VUSWIKOTI	<ul style="list-style-type: none"> • Ku pfluxeta vuningi. • U lemuka switatisi swimbirhi leswi yimaka swin'we eritweni, kufana (xik: ng-ati) • U tlawahata marito yo fana lawa ya welaka eka ndyangu wun'we wa mimpfumawulo (xik: nomo, voko, nhloko). 	<ul style="list-style-type: none"> • U lemuka switatisi swintshwa swo ka swi ngari ehansi ka ntlhanu. • U vumba marito hi ku tirhisa mimpfumawulo leyi a yi dyondzeke exikarhi ka lembe. • U hlaya marito lawa ama dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. • U sungula ku peleta marito ya khume lawa eka tidyondzo ta mimpfumawulo. • U tsala swilvulwa swimbirhi swa mbitanela hi mudyondzisi. 	<p>U lemuka switatisi swintshwa swo ka swi ngari ehansi ka ntlhanu</p> <ul style="list-style-type: none"> • U hlaya marito lawa ama dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. • U sungula ku peleta marito ya khume lawa eka tidyondzo ta mimpfumawulo. • U tsala swilvulwa swimbirhi swa mbitanelo hi mudyondzisi. 	<ul style="list-style-type: none"> • U lemuka switwari leswi fambaka hi swimbirhi.(aa eka gaa, ii eka dzwii. • U lemula swilandzi eka marito. • U hlaya marito lawa a ma dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. • U sungula ku peleta marito ya khume lawa eka tidyondzo ta mimpfumawulo. • U tsala swilvulwa swimbirhi swa mbitanelo hi mudyondzisi. • U vumba marito hi ku tirhisa mimpfumawulo leyi a yi dyondzeke exikarhi ka lembe. 	<ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa swilandzi. (ana, nyana, na • U hlaya marito lawa ama dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. • U sungula ku peleta marito ya khume lawa eka tidyondzo ta mimpfumawulo. • U tsala swilvulwa swimbirhi swa mbitanelo hi mudyondzisi. 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya marito lawa ama dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. • U vumba marito hi ku tirhisa mimpfumawulo leyi a yi dyondzeke exikarhi ka lembe. 	
NHLOKOMHAKA YA XIPHOKHAMA	<p>KU HLAYA</p> <p><i>I swa nkoka ku hlaya poyinti 7 eka swiletelo eka pheji ro sungula.</i></p> <p>Ku hlaya swin'we: Nkarhi Mpimohenhla: Awara yi 1 hi vhiki (3 x 20 timinete); Nkarhi Mpimohenhla: Awara yi1 15 timinete hi vhiki (5x 15 timinete)</p> <p>Ntlawa lowu leteriwaka: Tiawara ti2 na 30 timinete hi vhiki (2 x 15 timinete hi siku (mintlawa yi2 hi siku.</p> <p>Ari yexe/ hi vambirhimbirhi: 3x hi vhiki</p>						
VUNDZENI, MINONGOTI NA VUSWIKOTI.	KU HLAYA	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tirhisa switori swa ntiyiso na leswi swo ka swi nga ri swa ntiyiso, tiatikili to huma eka maphephahungu, n`wangulano na switshuriwa swa swifaniso. Ku hlaya hi un`we un`we. Tirhisa switshuriwa leswi tolovelekeke kumbe leswi nga eka levhele ya vadyondzi ya ku hlaya va ri voxo.</i> 					
	KU HLAYA SWIN'WE	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya buku va ri tllasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi laha a nga hlamusela swa nkoka leswi a swi hlayeke. • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi kongomisiweke eka xitshuriwa. Hi ku vona ka wena....” 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya buku va ri tllasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi laha a nga hlamusela swa nkoka leswi a swi hlayeke. • U hlaya buku a ri tllasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi laha a nga hlamusela swa nkoka leswi a swi hlayeke. • U kombisa loko xitori a xi tsakerile a tlhela a kota ku seketela ku angula ka yena. Xik “ Hi ku vona ka wena 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzisi u hlaya switshovetselo na tinsimu na tllasi hinkwayo na mudyondzisi (ku hlaya swin'we) no kanerisana hu swivumbeko swo hambanahambana na mahlawulele ya mutlhokovetseri wa marito. • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi kongomisiweke eka xitshuriwa. Hi ku vona ka wena” 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya buku a ri tllasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi laha a nga hlamusela swa nkoka leswi a swi hlayeke. • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi kongomisiweke eka xitshuriwa. Hi ku vona ka wena <ul style="list-style-type: none"> • U kombisa loko xitori axi tsakerile a tlhela a kota ku seketela ku angula ka yena. Xik “ Hi ku von aka wena 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzisi u hlaya switshovetselo na tinsimu na tllasi hinkwayo na mudyondzisi (ku hlaya swin'we) no kanerisana hu swivumbeko swo hambanahambana na mahlawulele ya mutlhokovetseri wa marito. • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi kongomisiweke eka xitshuriwa. Hi ku vona ka wena 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya buku a ri tllasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi laha a nga hlamusela swa nkoka leswi a swi hlayeke. • U kombisa loko xitori axi tsakerile a tlhela a kota ku seketela ku angula ka yena. Xik “ Hi ku vona ka wena

		☐ U lemuka matirhiselo lamananene ya swirhatana emaritweni.	<ul style="list-style-type: none"> • U kombisa loko xitori a xi tsakerile a tlhela a kota ku seketela ku angula ka yena. Xik “ Hi ku vona ka wena” • U kombisa matitwelo ya yena n’wini eka swifaniso swi swihangalasa leswi tsariweke swo fana na swifaniso leswi nga eka phephahungu, tiphositara, swinavetiso, xik: Ndzi tsakele xifaniso xa magazine liya hikuva xifaniso lexi xi ndzi endle leswakau ndzi..... 	☐ U lemuka matirhiselo lamananene ya swirhatana emaritweni.	☐ U kombisa loko xitori axi tsakerile a tlhela a kota ku seketela ku angula ka yena. Xik “ Hi ku von aka wena” ☐ U kombisa matitwelo ya yena n’wini eka swifaniso swi swihangalasa leswi tsariweke swo fana na swifaniso leswi nga eka phephahungu, tiphositara, swinavetiso, xik: Ndzi tsakele xifaniso xa magazine liya hikuva xifaniso lexi xi ndzi endle leswakau ndzi.....	☐ U kombisa matitwelo ya yena n’wini eka swifaniso sw swihangalasa leswi tsariweke swo fana na swifaniso leswi nga eka phephahungu, tiphositara, swinavetiso, xik: Ndzi tsakele xifaniso xa magazine liya hikuva xifaniso lexi xi ndzi endle leswakau ndzi.....
KU HLAYA HI NTLAWA LOKU LETERIWEKE	☐ Mudyondzi u hlaya tibuku ta leswi nga tshembhisiki na ta leswi tshembhisaka a miyerile no hlayela ehenhla eka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweke hi mudyondzisi, hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitshuriwa xo fana. ☐ U tiyingisela hi yexe loko a hlaya, hi tlhelo ra ndzemuko na matwisiselo ya marito na swithokovetselo.	Mudyondzi u hlaya tibuku ta leswi nga tshembhisiki na ta leswi tshembhisaka a miyerile no hlayela ehenhla eka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweke hi mudyondzisi, hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitshuriwa xo fana. <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa marito yo voniwa, ntivimpfumawulo, nxopoxopo wa ximbangu na xivumbeko swo hlamusela vuswikoti loko ku hlayiwa. • U hlaya hi nkholuko na rivilo leri engeteleleke a ri karhi a tirhisa matwariselo lamanene ya marito. <p>U tirhisa maqhingha yo tilulamisa hi yexe loko a hlaya: ku hlaya nakambe, ku hefemula, ku titoloveta rito a nga si ri hlayela ehenhla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • U yisa emahlweni ku vumba ntivomarito lowu voniweke hi nkarhi wa nongonoko wo hlaya, ku tirhisa maendlelo na matwisiselo ya wona ku ya hi swiyimo swo hambanahambana na nongonoko wa marito lama tirhisiwaku ngopfu. 	Mudyondzi u hlaya tibuku ta leswi nga tshembhisiki na ta leswi tshembhisaka a miyerile no hlayela ehenhla eka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweke hi mudyondzisi, hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitshuriwa xo fana. <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa marito yo voniwa, ntivimpfumawulo, nxopoxopo wa ximbangu na xivumbeko swo hlamusela vuswikoti loko ku hlayiwa. • U hlaya hi nkholuko na rivilo leri engeteleleke a ri karhi a tirhisa matwariselo lamanene ya marito. <p>U tirhisa maqhingha yo tilulamisa hi yexe loko a hlaya: ku hlaya nakambe, ku hefemula, ku titoloveta rito a nga si ri hlayela ehenhla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tiyingisela hi yexe loko a hlaya, hi tlhelo ra ndzemuko na matwisiselo ya marito na swithokovetselo. • U yisa emahlweni ku vumba ntivomarito lowu voniweke hi nkarhi wa nongonoko wo hlaya, ku tirhisa maendlelo na matwisiselo ya wona ku ya hi swiyimo swo hambanahambana na nongonoko wa marito lama tirhisiwaku ngopfu. 	Mudyondzi u hlaya tibuku ta leswi nga tshembhisiki na ta leswi tshembhisaka a miyerile no hlayela ehenhla eka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweke hi mudyondzisi, hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitshuriwa xo fana. <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa marito yo voniwa, ntivimpfumawulo, nxopoxopo wa ximbangu na xivumbeko swo hlamusela vuswikoti loko ku hlayiwa. • U hlaya hi nkholuko na rivilo leri engeteleleke a ri karhi a tirhisa matwariselo lamanene ya marito. <p>U tirhisa maqhingha yo tilulamisa hi yexe loko a hlaya: ku hlaya nakambe, ku hefemula, ku titoloveta rito a nga si ri hlayela ehenhla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tiyingisela hi yexe loko a hlaya, hi tlhelo ra ndzemuko na matwisiselo ya marito na swithokovetselo. • U yisa emahlweni ku vumba ntivomarito lowu voniweke hi nkarhi wa nongonoko wo hlaya, ku tirhisa maendlelo na matwisiselo ya wona ku ya hi swiyimo swo hambanahambana na nongonoko wa marito lama tirhisiwaku ngopfu. 	☐ Mudyondzi u hlaya tibuku ta leswi nga tshembhisiki na ta leswi tshembhisaka a miyerile no hlayela ehenhla eka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweke hi mudyondzisi, hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitshuriwa xo fana. <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa marito yo voniwa, ntivimpfumawulo, nxopoxopo wa ximbangu na xivumbeko swo hlamusela vuswikoti loko ku hlayiwa. • U hlaya hi nkholuko na rivilo leri engeteleleke a ri karhi a tirhisa matwariselo lamanene ya marito. <p>U tirhisa maqhingha yo tilulamisa hi yexe loko a hlaya: ku hlaya nakambe, ku hefemula, ku titoloveta rito a nga si ri hlayela ehenhla.</p> <p>U yisa emahlweni ku vumba ntivomarito lowu voniweke hi nkarhi wa nongonoko wo hlaya, ku tirhisa maendlelo na matwisiselo ya wona ku ya hi swiyimo swo hambanahambana na</p>	☐ Mudyondzi u hlaya tibuku ta leswi nga tshembhisiki na ta leswi tshembhisaka a miyerile no hlayela ehenhla eka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweke hi mudyondzisi, hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitshuriwa xo fana. <ul style="list-style-type: none"> • U hlaya hi nkholuko na rivilo leri engeteleleke a ri karhi a tirhisa matwariselo lamanene ya marito. • U hlaya hi nkholuko na rivilo leri engeteleleke a ri karhi a tirhisa matwariselo lamanene ya marito. <p>U tirhisa maqhingha yo tilulamisa hi yexe loko a hlaya: ku hlaya nakambe, ku hefemula, ku titoloveta rito a nga si ri hlayela ehenhla.</p>

					nongonoko wa marito lama tirhiswaku ngopfu.	
KU HLAYA HI MUNHU UN'WE	☐ U hlayela ehenhla a hlayela munghana wa yena. ☐ U tlanga mintlangu yo hlaya a tlhela a heta xihingakanyamarito ku tiyisisa ku hlaya na vuswikoti bya dyondzo ya ntivomarito.	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u hlaya leswi a swi tsariweke na leswi swi tsaleke hi vadyondzikuloni. U ti hlayela switshuriwa swo hambanahambana leswi nga kona hi xiyimo lexi pfilunganeke ku endlela ku tiphina no kuma vuxokoxoko: tikhomiki, tibuku to olova ta timhaka leti nga tshembhisiki na ta timhaka leti tshembhisaku. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u hlaya leswi a swi tsariweke na leswi swi tsaleke hi vadyondzikuloni. Plays reading games such as reading dominoes, and completes crosswords to reinforce reading and vocabulary skills U tihlayela switshuriwa swo hambanahambana leswi nga kona hi xiyimo lexi pfilunganeke ku endlela ku tiphina no kuma vuxokoxoko: tikhomiki, tibuku to olova ta timhaka leti nga tshembhisiki na ta timhaka leti tshembhisaku. 	U hlayela ehenhla a hlayela munghana wa yena. <ul style="list-style-type: none"> U tihlayela switshuriwa swo hambanahambana leswi nga kona hi xiyimo lexi pfilunganeke ku endlela ku tiphina no kuma vuxokoxoko: tikhomiki, tibuku to olova ta timhaka leti nga tshembhisiki na ta timhaka leti tshembhisaku. 	☐ U tlanga mintlangu yo hlaya a tlhela a heta xihingakanyamarito ku tiyisisa ku hlaya na vuswikoti bya dyondzo ya ntivomarito. ☐ U tihlayela switshuriwa swo hambanahambana leswi nga kona hi xiyimo lexi pfilunganeke ku endlela ku tiphina no kuma vuxokoxoko: tikhomiki, tibuku to olova ta timhaka leti nga tshembhisiki na ta timhaka leti tshembhisaku.	☐ U tlanga mintlangu yo hlaya a tlhela a heta xihingakanyamarito ku tiyisisa ku hlaya na vuswikoti bya dyondzo ya ntivomarito.
TINHLOKOMHAKA TA XIPHOKHAMA	KU TSALA (SWIN'WE, NTLAWA, UN'WE HI UN'WE) MPIMOHANSI: AWARA YIN'WE HI VHIKI (4 x 15 TIINETE) MPIMOHENHLA: AWARA YIN'WE HI VHIKI (3 x TIMINETE)					
VUNDZENI, MINONGOTI NA VUSWIKOTI	☐ <i>Tiilasi hinkwayo kambirhi kumbe ka nharhu hi vhiki.</i> ☐ <i>Mudyondzisi u tirhisa migingiriko yo tsala swin`we ku kombisa matirhiselo ya mahikahatelo,</i> ☐ <i>Mapeletelo na ntivoririmi lebyinene.(minkarhi, vunyngi na mahlanganisi).</i> ☐ <i>U nyika vadyondzi rimba ra matsalelo ku va pfuna ku va va tsala maendlelo na rimba ra dyondzo ku va va lulamisa timhaka eka chati kumbe tafula ra timhaka.</i> <i>Mudyondzisi u kombisa vadyondzi hi laha va nga tirhisaka hakona dikixinari yo olova, ku hlamusela malongolokelo ya malatere ya alifabete.</i>					
	☐ U tsala kwalomu ka 1-2 wa tindzimana kwalomu ka nhungu wa swivulwa hi mintoto ya yena n`wini ☐ kumbe mahungu ya msiku hinkwawo. U tirhisa nkarhi wa sweswi, lowu nga hundza na lowu taka hi mfanelo. U hlaya leswi a swi tsaleke a hlayela munghana wa yena.	<ul style="list-style-type: none"> U teka xiave eka nkanerisano a tlhela a pfuna hi miehleketo. U tsala kwalomu ka tindzimana timbirhi (ta swivulwa swa khume) hi mintoto ya yena n`wini evuton`wini kumbe hi timhaka to yelana na ku tlangela ka xindyangu. U lulamisa timhaka ta yena eka chati kumbe eka tafula ra timhaka. U peleta marito lama tolovelekeke hi mfanelo a tlhela a ringeta ku peleta marito yo ka ya nga tolovelekangi hi ku tirhisa vutivi bya Ntivompfumawulo. U tirhisa mahikahatelo lamanene leswaku van`wana va kota ku hlaya leswi tsariweke. 	<ul style="list-style-type: none"> U teka xiave eka nkanerisano a tlhela a pfuna hi miehleketo. U lulamisa timhaka ta yena eka chati kumbe eka tafula ra timhaka. U kunguhata, a pfapfarhuta, a pfuxeta, a hlela no andlala xitori xa yena n`wini xa kwalomu ka tindzimana timbirhi, a tirhisa ririmi ro fana na `khale ka khaleni` na eku heteleleni`. U longoloxa timhaka ta xitshuriwa hi ku tirhisa marito yo fana na `xo sungula, lexi landzelaku, na xo hetelela. U peleta marito lama tolovelekeke hi mfanelo a tlhela a ringeta ku peleta marito yo ka ya nga tolovelekangi hi ku tirhisa vutivi bya Ntivompfumawulo. U tirhisa mahikahatelo lamanene leswaku van`wana 	<ul style="list-style-type: none"> U teka xiave eka nkanerisano a tlhela a pfuna hi miehleketo. U tsala kwalomu ka tindzimana timbirhi (ta swivulwa swa khume) hi mintoto ya yena n`wini evuton`wini kumbe hi timhaka to yelana na ku tlangela ka xindyangu. Tirhisa swivumbeko swa timhaka loko a tsala swo yelana na maendlelo ya swo karhi. U peleta marito lama tolovelekeke hi mfanelo a tlhela a ringeta ku peleta marito yo ka ya nga tolovelekangi hi ku tirhisa vutivi bya Ntivompfumawulo. U tirhisa mahikahatelo lamanene leswaku van`wana va kota ku hlaya leswi tsariweke. 	☐ U teka xiave eka nkanerisano a tlhela a pfuna hi miehleketo. ☐ U lulamisa timhaka ta yena eka chati kumbe eka tafula ra timhaka. ☐ U kunguhata, a pfapfarhuta, a pfuxeta, a hlela no andlala xitori xa yena n`wini xa kwalomu ka tindzimana timbirhi, a tirhisa ririmi ro fana na `khale ka khaleni` na eku heteleleni`. ☐ U longoloxa timhaka ta xitshuriwa hi ku tirhisa marito yo fana na `xo sungula, lexi landzelaku, na xo hetelela. ☐ U peleta marito lama tolovelekeke hi mfanelo	☐ U teka xiave eka nkanerisano a tlhela a pfuna hi miehleketo. ☐ U tsala kwalomu ka tindzimana timbirhi (ta swivulwa swa khume) hi mintoto ya yena n`wini evuton`wini kumbe hi timhaka to yelana na ku tlangela ka xindyangu. ☐ U tirhisa marito ku ku endla minkambisiso: u tsala xitlhokovetselo

	<ul style="list-style-type: none"> U tirhisa xihlayisamarito na dikixinari ya yena n'wini. 	<p>va kota ku hlaya leswi tsariweke.</p> <p>U tirhisa nkarhi wa sweswi, lowu nga hundza na lowu taka hi mfanelo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> U tiendlela xihlayisamarito na dikixini ya yena n'wini. U tirhisa dikixinari ku kambela tinhlamuselo na mapeletelo ya marito. 	<p>a tlhela a ringeta ku peleta marito yo ka ya nga tolovelekangi hi ku tirhisa vutivi bya Ntivompfumawulo.</p> <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa mahikahatelo lamanene leswaku van'wana va kota ku hlaya leswi tsariweke. <p>U tirhisa nkarhi wa sweswi, lo wu nga hundza lowu taka hi mfanelo.</p>	kumbe risimu ro olova.
--	---	--	--	--	------------------------

	☐ U tirhisa dikixinari ku kambela tinhlamuselo na mapeletelo ya marito.	<ul style="list-style-type: none"> U tiendlela xihlayisamarito na dikixinari ya yena n'wini. U tirhisa dikixinari ku kambela tinhlamuselo na mapeletelo ya marito. 	☐ U tiendlela xihlayisamarito na dikixinari ya yena n'wini. ☐ U tirhisa dikixinari ku kambela tinhlamuselo na mapeletelo ya marito.	
--	--	--	--	--

TINHLOKOMHAKA TA XIPHOKHAMA

NTIVOTSALO

MPIMOHANSI: 45 WA TIMINETE HI VHIKI(3 x 15 mins) MPIMOHENHLA: AWARA YIN'WE HI VHIKI (4 x 15 TIMINETE)

Vadyondzi va ya emahlweni va tsala va nga koki eka matsalelo lama kandziyisiweke kambe va sungula ku dyondza muxaka wa matsalelo yo hlanganisa marito.

Muxaka wa matsalelo yo hlanganisa marito yo koka wu ta kawuriwa hi pholisi ya ntivotsalo ya xikolo kumbe xifundzhankulu.

VUNDZENI, MINONGOTI NA VUSWIKOTI	<ul style="list-style-type: none"> U tsala maletere lamakulu na lamantsongo hi ndlela leyi faneleke hi ku hatlisa. yisa emahlweni matirhiselo ya matsalelo yo ka ya nga ri yo koka eka matsalelo lama kandziyisiweke. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u tirhisa switirhisiwa swo tsala fana na penisele, rhaba, rhula. U yisa emahlweni matirhiselo ya matsalelo yo ka ya nga ri yo koka eka matsalelo lama kandziyisiweke. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u tirhisa switirhisiwa swo tsala fana na penisele, rhaba, rhula.. U yisa emahlweni matirhiselo ya matsalelo yo ka ya nga ri yo koka eka matsalelo lama kandziyisiweke. U kopunula no tsala kwalomu ka maletere ya alifabete mambirhi hi matsalelo yo hlanganisa marito kumbe yo koka hi vhiki. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u tirhisa switirhisiwa swo tsala fana na penisele, rhaba, rhula. U yisa emahlweni matirhiselo ya matsalelo yo ka ya nga ri yo koka eka matsalelo lama kandziyisiweke. U kopunula no tsala kwalomu ka maletere ya alifabete mambirhi hi matsalelo yo hlanganisa marito kumbe yo koka hi vhiki. 	☐ • Mudyondzi u tirhisa switirhisiwa swo tsala fana na penisele, rhaba, rhula. ☐ U yisa emahlweni matirhiselo ya matsalelo yo ka ya nga ri yo koka eka matsalelo lama kandziyisiweke. ☐ U kopunula no tsala kwalomu ka maletere ya alifabete mambirhi hi matsalelo yo hlanganisa marito kumbe yo koka hi vhiki.	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u tirhisa switirhisiwa swo tsala fana na penisele, rhaba, rhula. U yisa emahlweni matirhiselo ya matsalelo yo ka ya nga ri yo koka eka matsalelo lama kandziyisiweke. U kopunula no tsala kwalomu ka maletere ya alifabete mambirhi hi matsalelo yo hlanganisa marito kumbe yo koka hi vhiki.
---	---	--	--	---	--	---

Vutivi bya swilaveko swo sungula	Minongoti xidzi ya Giredi ya 3, vutivi na minkoka							
Switirhisiwa (ku nga ri tibuku) ku pfuneta ku dyondza	<ul style="list-style-type: none"> Nongonoko wo hlaya Makhadi ya swikombakomba Tibuku to tirhela ta DBE Tibuku letikulu Swifaniso Tiphositara 	<ul style="list-style-type: none"> Nongonoko wo hlaya Makhadi ya swikombakomba Tibuku to tirhela ta DBE Tibuku letikulu Swifaniso Tiphositara 	<ul style="list-style-type: none"> Nongonoko wo hlaya Makhadi ya swikombakomba Tibuku to tirhela ta DBE Tibuku letikulu Swifaniso Tiphositara 	<ul style="list-style-type: none"> Nongonoko wo hlaya Makhadi ya swikombakomba Tibuku to tirhela ta DBE Tibuku letikulu Swifaniso Tiphositara 	<ul style="list-style-type: none"> Nongonoko wo hlaya Makhadi ya swikombakomba Tibuku to tirhela ta DBE Tibuku letikulu Swifaniso Tiphositara 	<ul style="list-style-type: none"> Nongonoko wo hlaya Makhadi ya swikombakomba Tibuku to tirhela ta DBE Tibuku letikulu Swifaniso Tiphositara 	<ul style="list-style-type: none"> Nongonoko wo hlaya Makhadi ya swikombakomba Tibuku to tirhela ta DBE Tibuku letikulu Swifaniso Tiphositara 	
Makambeleso ya dyondzo	<p>Swi huma eka XIPHOKHAMA lexi komisiweke eka leswi nga cincwa eka xiyenge xa 4, mapapila ya 6-10.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mintirho yi fanele ku langutisiwa yi tlhela yi kamberwa hi nkarhi wa tidyondzo ta ririmi ta siku na siku. Vuswikoti a byi vuli ntirho lowu fanelaka ku kamberwa minkarhi hinkwayo, kambe byi nga va byi vula leswaku vadyondzi va nyikiwa nkarhi wo endla migingiriko hi ku vulavula, ku endla kumbe ku tsala. Makambeleso ma endliwa ntsena loko vundzeni byi dyondzisiwile na swona vadyondzi va swi ringetile/dyondzile/tsarile ko tala. Makambeleso ya mintirho ya swanomo ya fanele ku nghenelelana na swikili swa vutomi na tinhlayo laha swi kotekaku. Makambeleso i maendlelo ya masiku hinkwawo yo hlengeleta, tsala ehansi, u tirhisa na ku nyika mbuyelo hi maendlelo ya ku humelela ka vadyondzi hi ku ndlandlamuxa vutivi, swikili na mahleketelelo. swini nkoka ku lemuka leswaku makambeleso man`wana na man`wana a ma fanelanga ma voniwa kumbe ku tekiwa ma ri ntirho wa siku rin`we kumbe xikambelo, kambe ma fanele ma fambelana na maendlelo ya makambeleso ya masiku hinkwawo. Migingiriko ya makambeleso yi endliwa hi swiphemu swo hambanahambana swa dyondzo ya Ririmi eka giredi 1-3. Swi ni nkoka ku tekela enhlokweni maendlelo ya katsakanyo ya leswi swi kombisiweke eka nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya no tsala' (mapapila ya 11-12, xiyimo xa masungulo XIPHOKHAMA Ririmi Ra le Kaya xiyenge xa 2) swi fanerile ku letela maendlelo ya migingiriko ya makambeleso nkarhi hinkwawo loko swi koteka. <p>→ Ngingiriko ya makambeleso wu fanele ku endliwa hi ndlela leyi ringanyetaka swikili leswi kamberiwaka. Leswi swi ta endla leswaku mudyondzisi a nga kambeli swikili swin`we a honisa swin`wana;</p> <p>→ Tirhisa nkantsakanyo wa kharikhulamu eka xiyenge xa3 eka XIPHOKHAMA tindzimi hinkwato) (ATP leyi) tani hi xiletelo ku tiyisisa leswaku u heta vundzeni bya kharikhulamu.</p> <p>Vundzeni bya kharikhulamu byi kombisiwile eka xiyenge xa3 ku nga ri hi vhiki, vundzeni, swikili na vutivi a swi fanelana swi siya vangwa eka tikotara hinkwato ta mune.</p>							
Xikombiso xa nghingiriko wa makambeleso	<p>Ku yingisela na ku vulavula:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u yingisela ndzandzelelano wa swivutiso kutani a angula ehenhla ka swona hi mfanelo. U yingisela ku kuma vuxokoxoko bya xitori kutani a hlamula swivutiso swo pfuleka. Xikombiso hlamusela xivangelo. <p>Ntivomimpfumawulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Swanomo na swiendleko: U lemuka leswaku mimpfumawulo yi nga yimeriwa hi maletere yo hambanahambana lama va nga ma hlawulaka (Landzelerisa hi karhi wo hlaya na le ka xiyenge xa ntivomimpfumawulo) Ku tsala : U aka marito hi ku tirhisa switatisi na switwari, mimpfumawulo ya maletere mambirhi lawa nga dyondzisiwa. <p>Ku hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> Swanomo:ku hlaya hi ntlawa lo ku leteriwaka Mudyondzi u hlaya a miyerile na ku hlayela ehenhla eka buku ya yena laha va rhangeriweke hi mudyondzisi laha va hlayaka xitori xin`we hinkwawo 							

		<ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa ntivompfumawulo ku endla maqhinga yo hlaya marito lama va hlanganaka na wona ro sungula(landzeltersa nkarhi wo hlaya) • U tirhisa marito ya nkoka na tinhlokomhaka ku kuma mahungu yo huma eka tibuku tin'wana to hlayiwa (Landzelerisa nkarhi wo hlaya)
		<p>Vuswikoti byo hlaya xitshuriwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swivutiso swo ka swi nga kongomi • Ku vhumba / ku kumbetela • Ku veketela nakambe: Swivutiso swa : Yini, hikwalaho ka yini? <p>Ku tsala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u tsala xitshuriwa xa matitwelo ya yena xo fana na khadi ro navelela ku hola ka munhu • U tsala tindzimana ta kwalomu ka yin'we ku fika ka timbirhi hi mintoto ya yena n'wini. • U tirhisa mahikahatelo lamanene (hiko, hefemulo, mimfungho ya swivutiso, xihlamari. <p>Ntivontsalo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U vumba / ku tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo hi ku koka.